

EGYENLŐSÉG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V. Hajnal-utca 2.
hová minden küldemény intézendő.

TÁRSADALMI HETILAP.
SZERKESZTI
BOGDÁNYI MÓR

Előfizetési feltételek:
Egész évre házhoz küldve . . . 8 frt.
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „
Egyes szám ára 16 kr.

MÉGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felhívás előfizetésre!

Lapunk e heti számával ez év második évfolyamába lépünk. Nem teszünk ez alkalommal új ígéretek, hisz lapunk minden egyes száma bizonyítja, hogy milyen kitartó buzgalommal küzd mindazokért az elveikért, melyek a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméinek diadalát biztosítják.

Felkérjük tehát hitrokonainkat, hogy bennünket a nagy munkában ezentúl is támogassanak. Terjesszék a lapot minél szélesebb körökben, mert a sajtó hatalma csakis a közönség pártfogásától függ.

A szerkesztőség.

Azon t, előfizetők számára, kiknek előfizetésük f. é **julius elsején** lejár, lapunk e heti számához **postautalványokat** mellékelünk és kérjük az előfizetési díjak mielőbbi beküldését.

Előfizetési feltételek:

Egész évre házhoz küldve . . . 8 frt.
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba (V. ker. Hajnal-utca 2. sz. küldendők.)

A kiadóhivatal.

A szülőkhöz.

A tanítók és tanárok pihennek tíz hónapi fárasztó munka babérain: beállott a vakáció. A fiatalság a szülők körében tölti szünete napjait, s a gondos apa, a jó anya közvetlen közelből láthatják, mire lőn gyermekök az iskolában egy kurzus alatt tanítva. Mert ez nagyon megfigyelni való dolog. Fontosságát akkor ismerhetjük jól kellőképpen, ha az érem mindkét oldalát erősen szemügyre vesszük: azt az egyiket t. i. a mire a gyermeket tanították és azt a másikat a mire tanítanik kellett volna.

Elég egy futó pillantás, hogy teljes elismeréssel adózzunk a tanító és tanár uraknak a részben, hogy a mit a miniszteri séma előír, megtanították pedáns gondossággal; de elég egy futó pillantás, hogy teljes kárhóztatással, határozott megrovással illessük a tanító és tanár urakat, hogy abban a mit nem a miniszteri séma ír nekik elő, de a mit a magyar állameszme, a magyar nemzeti érdekek, a kor culturalis szelleme, az idő demokratikusan

szabadelvű irányzata követel meg tőlük, ugyan édes keveset tanítottak meg növendékeiknek.

Mert hát nem csak abban áll a tanító és tanár hivatása, hogy bottal, tölcserrel beleverje a növendékébe a hivatalos tanrend praescribált bölcsességét. Fél munka ez csak, ez is a munkának a rosszabbik fele. A munkának a jobbik fele kívül esik a praescribált tanrenden, és ez: nevelni a jövő nemzedéket, letenni az ifju szívébe a jövő kor szellemének alapkövét.

Mert hol kell keresni az okot, hogy ma a vallás egyenlőségéről szóló törvényt a kormány nem meri a parlament elé terjeszteni? A nevelésben, mely a vallások közötti érdes különbség magvát ültette a gyermek szívébe. E magból ütött ki a mai elfogultság terebélyes fája.

Hol kell keresni az okot, hogy a zsidók és keresztények közötti házasságról szóló kormány javaslat ma sem tudott törvénynyé emelkedni? mint a nevelésben mely már a karon ülő gagyogó gyermeket a zsidóval ijesztgette.

S e tekintetben mélyen lesújtó vád illetheti ma is a jövő nemzedék szellemi irányának előkészítőit, tanárokat és tanítókat, mert az, a mi a jelen generációnál a nevelésnek ferde iránya folytán, szüklátkörü elfogultságra, vallásgyűlöletre, antisemitismusra vall, azt elegyengetni, kiirtani, elsimítani a jelenkor nevelését vezetőik egyáltalában nem igyekeztek.

Sőt ellenkezőleg. A helyett, hogy felvilágosított, szabad szellemű jövő alapkövét vetették volna meg, hódoltak a mult ferde nevelése által teremtett jelen abnormis áramlatának. Számtalan panaszt vettünk az iskolai év tíz hónapja alatt, hogy tanárok és tanítók a tanoda falai között palam et publice tették gunytárgyává a zsidó tanuló apjának üzleti szellemét; szemet hunytak zsidó tanárok elleni excessusoknak, a melyet az Istóczyak és Onodyak apró majmai engedtek meg magoknak; volt részünk antisemitikus botrányokban az egyetemnél, a politechnikumban és a jogi karnál egyaránt.

Ezen elszomorító, s a jövő társadalom képét már eléggé elsötétítő tények ellenében azonban nem látszik sehol, hogy a tanítói és tanári katedra csak egy szóval is hirdette volna az emberek egyenlőségének magasztos dogmáját, a hazának különböző vallásu fiai egymásra utalt kölcsönös méltánylását, néhány hitvány félbolond által felkavart fejgyűlölet kárhóztatását.

Ezekről hallgatott a katedra s hallgatván, bele sodorta az ifjuságot a jelen idő áramlatának ama piszkos örvényébe, a melynek veszélyeit a jövő csak is úgy kerülheti ki, ha a társadalom a pe-

nész, a politikai salak eliszapodását a fogékony ifjak kedélyében és gondolkozásában lehetetleníti.

E tekintetben csak a zsidó tanítók képeznek teljes elismerést érdemlő kivételt. Ok értették csak át a jövőre is kiterjedő hivatásuk imminens fontosságát és annak daczára, hogy anyagilag silányul dotálvák, annak daczára, hogy állasuk a méltatlan gunynak, az ok nélkül való kisebbitésnek annyiszor volt kitéve, elkövettek mindent teljes erejükből, hogy növendékeiket már zsenge korukban magyarrá, honfivá, állampolgárává s a haza többi fiaival közös érdekű testvérré neveljék. Ok azok, kik elkövettek mindent, hogy némely társadalmi, politikai vagy elvi differenciákban a zsidót önös elfogultsággal ne vádolhassa senki sem.

Ha az államilag gazdagon dotált tanítók és tanárok hasonló eljárást követnek vala, bizonyára szebb jövődönnek, testvéri egyesülésnek nézhetnénk elébe, mert csirájában fojtatott volna meg a mai állami és társadalmi rendet alapjában nyomorító zsidó kérdés. De ok a jövődön társadalmat alkotó misiójukkal nem gondoltak sokat, s engedték benyomulni a fiatal szivekbe az antisemitizmus undorító iszapnövényeit. A társadalmi és politikai egyenlőség utjának egyengítésével annyira nem törődtek, és a ferdeségek előtt annyira szemet hunytak, mintha csak Istóczy lett volna a kultus és közoktatási miniszterük.

Pedig hát Trefort volt. De mit várjunk Trefort urtól. Utasító figyelmeztetést, jóakaratot e tekintetben semmi esetre sem. S így a várakozások elején nem is késünk figyelmeztető szót emelni azokhoz a szülékhez, a kik gyermekeiket a jövő évben már kenyér pályára szánják, ügyeljék meg jól, mit türtek, szenvedtek s ehhez képest adják oket az ipar, kereskedelem vagy a gazdaság mezejére; csak oda ne, hová haladásban és sikerben mások protekciója vagy jóakarata szükségeltetik, mert ilyet szülő ne várjon a hatalom kezelőitől.

Erős optimismus ugyan azt mondhatja, hogy

TÁRCZA.

Elmélet és gyakorlat.

— Egy kis választási reminiscenzia. —

Nem tudom igaz-e? a kezemet nem teszem érte a tűzbe, hanem annyi bizonyos, hogy megbízható forrásból hallottam ezt a kis történetkét.

A hőse egy „nagy“ antisemita: a nagyok nagyjából való; színhely: lenn a szép alföldön, közvetlen a választások előtt, a mikor az antisemita apostolok kerületről kerületre hirdették elveik szentségét.

Ugy esett tudni illik a dolog sora, hogy a nagy sakter irtó az általános választások idején nagy programmbeszédet tartott, a miben az »óh népnek« az tetszett legjobban, hogy:

»Zsidótól ne vásároljunk atyámfiat, mert a zsidó megcsal.«

»Zsidónak el ne adjunk atyámfiat, mert a zsidó megcsal.«

»De ha a keresztény is megcsalna, még is azzal gesefteljünk, mert ha már itt is csálnak, inkább a keresztény csaljon meg, mint a zsidó.«

Ez volt a programmbeszéd veleje. Meg is éljeneztek szörnyen és ittak rá nagy áldomást, a nagy antisemita kontójára.

*

hiszen nem mindig lesz ez így; de a jelen viszonyok helyes észrevétele mellett igen aggodalmas, hogy az, ami után, a következik nem lesz-e még rosszabb.

S ott a hol az iskolai év társadalmi, s a jövő nemzedék szellemi irányára való tekintetben ily ominos viszonyok között végződik, a becsületes keresztény szülők dolga a várakozások alatt helyrehozni a tanítók és tanárok vétkes mulasztásait. A szüléké, a kik már is rég érzik a mult nevelés ferdeségeit, a kik a törvényhozói testületben lejártatták az antisemitizmust, a kik e félbolondok vagy egész örültekekkel való szolidaritást elutasítják maguktól.

Hisszük, hogy ok meg is teszik kötelességeiket s a tanítók vagy tanárok által ejtett csorbát kiköszörülendik. De ha nem, a zsidóság emelt fővel, tiszta lélekkel néz a jelen nevelés által már eleve megmetélyezett jövődön elé, mert ennek gunyolt, kisebbitett tanítói az egyetlenség, a kik megfeleltek magasztos hivatásuknak, s megtanították növendékeiket nem csak jó zsidóvá, de becsületes emberré, igaz magyarrá és őszinte hazafivá lenni.

Ritualis gyilkosság.

A ritualis gyilkosságok dajkameséinek felmelegítéséből élőködő irodalmi iparlovagok e héten ismét »ritualis gyilkosságot« fedeztek fel a sajóvámosi erdőben. Az ingyen élni akarók serege nem döl ki soha és a tunyaság kipihent agyvelejének a kenyérhazugság nem kerül nagy megerőtetésébe. Az a banda, mely három évvel ezelőtt ritualis vérvád ürügye alatt kísérelte meg első rablóprortyázásait, azóta már többször indult utnak, de mindannyiszor beütött orral kellett visszatérnie, éhesen korgó gyomorral, irigységtől tüzelő szemmel, zsákmány nélkül.

Az volt épen a baj, hogy kontóra ittak, mert fizetni kellett a nagy sakter irtónak, a költség pedig már vékonyan sem futotta.

Jaj, és hol vannak még a választások. Hiába biztatta a nagy sakter irtó az ő kis korteseit Ferkót meg Psitikét, hogyne busuljanak, majd lesz, kinosan kellett tapasztalnia, hogy leszre bizony csak a zsidó ad; antisemita nem.

Mit volt tenni, keríteni kellett borra, zászlóra valót minden áron. Hitel — nincs. Választási fundns — nincs! semmi sincs. Utoljára mandatum se lesz, pedig dupla kerületben lengett az Ónody zászló.

Minderre az elvek nagy hívője keservesen sohajtott, hogy immár semmi sincsen; csak buza van még, de az is — lábon; nem veszi más meg csak a zsidó, ő meg zsidóval nem gseftel.

*

— Eh, menkö üsse az antisemitizmust, tört ki a nagy sakter irtó — csak a kerület megmaradjon. Függesszük fel egyelőre az elveket, majd ráérünk Pesten leszedni a szegről.

És hivatta magához falubeli kollegáját: nem az antisemita katolikus papot t. i., hanem a — zsidó árendást. És eladta neki nyolczezer forintért a lábon álló összes gabonáját, kis kortesei, a Ferko és a Pistike jelenlétében.

Ezek szörnyüködének és függetlenségi förmedettel förmedtek rá:

Most megint érkezettnek látják az időt a rabló kísérletre. Az előfizetők a második évnegyed küszöbén állanak; fel kel izgatni őket, hogy annál számosabban küldjék be verejtékekkel szerzett garasait annak a szenylapnak, mely a ponyvairadalom leghitványabb terméke.

Mesét mesél egy kis leányról, kinek fejét és véres ruháját az erdőben találták és a kinek testét később a Sajóból húzták ki megrémült halász legények. Zsidó volt a szerencsétlen leány gyilkosa és a gyilkosság oka vallási fanatizmus sat.

És ezt a mesét oly hangon mondja el, oly részletekkel bőviti, hogy nincs szinpad, ahol ennyi komolysággal játszottak volna komédiát.

A közönségre azonban már nem lehet többé oly könnyen hatni, mint egykor. Akadnak most is, kiknek butasága mindent képes elhinni és vannak, kiknek gonoszsága mindent hihetővé tenni iparkodik; de megelégedéssel konstatáljuk, hogy a lapok, melyek a tiszta-eszlári ügyet oly gyalázatosan felfújták, most a »Függetlenség« ritualis gyilkosságáról még csak tudomást sem vesznek, — kivéve a P. Hirlapot, mely mindig szeret előbb-kelőbb munkatársainak elfogulatlanságába egy kis antisemitizmust csepegtetni.

A Függetlenségnek »legujabb« sajóvámosi ritualis gyilkossága tehát nem fogja az antisemitáknak meghozni a várt eredményt és kénytelenek lesznek ez alkalommal is zsákmány nélkül vissza vonulni sötét óduikba.

Azonban nem mulaszthatjuk el a kormány figyelmét felkelteni azokra az üzelmekre, miket antisemiták »a ritualis gyilkosságok« meg-megújuló hazudozásaival elkövetnek. A t.-eszlári ügy óta az antiszemita sajtó legalább tíz hasonló esettel igyekezett izgalomba hozni a magyar közvéleményt. Napokig tartották a közönséget rémesnél rémesebb közleményekkel. Irtak »a zsidók vallási vérengzéséről«, »keresztényt irtó talmud szel-

leméről«, »a ritualis vérvétel szükségéről« sat. A közlemények egytől egyig mind hazugságon alapulóknak bizonyultak; ki lett mutatva, hogy a ritualis gyilkossággá felfújt mese az antiszemita izgatók rágalmánál egyéb nem volt. És miután mind ezt körülbelül tizszer is konstatálták — kérjük, mit tett a közvélemény, hogy ezeket az ámitásokat megtorolja? Mit tett a magyar sajtó e nyugtalanító rágalmak megszüntetésére és mit tett a kormány az állam és jogrend felforgatására bujtó rágalmazok megbüntetésére?

Senki sem tett semmit. Mindenki szabadon engedi elkövetni a polgári béke ellen irányuló merényleteket. A sajtó, mely legelső sorban volna hivatva állást foglalni a népbutítás eme rendszeres üzelméi ellen, a sajtó nem ismeri kötelességét vagy nincs bátorsága kötelességét teljesíteni. Mert azt, hogy a sajtó józán része azok után, mik az utóbbi években történtek, még most is higgyen a Függetlenség arczátlan füllentéseinek, azt feltenni nem lehet.

Csak egy feltevés lehetséges és ez az: Hogy talán még mindig vannak lapok, melyek, ha nem is hiszik a ritualis gyilkosságot, mégis szeretik, ha legalább a közönség elhiszi,

Félszázad előtt.

Igaz, hogy olyan nyilatkozatokról szólunk, melyek Angliában, a szabadság hazájában tétettek, de azért mégis jellemző az a tény, hogy e nyilatkozat a dublini érsek ajkairól hangzott el akkor, midőn a zsidók emancipációja került szóba. Az angol zsidók tudvalevőleg már 1833-ban lettek egyenjogusítva és azóta zsidók és nem zsidók közt oly viszony fejlődött, mely teljesen ellefejteti a felekezeti különbséget. Az angol zsidók emancipációja érdekében előterjesztett törvényjavaslat 1833-ban került az angol parlament elé és ekkor Dublin város érseke a következő beszéddel lépett sorompóba a zsidók mellett

— Oh ember! Te zsidónak adsz el. Hát ez elv?

— De hát a kerület? — Kérdi a nagy sakter irtó.

Mire ismét az aprók; függetlenségi förmedettel de capo:

— Fene vigye a kerületet, csak az elv maradjon.

— Fene vigye az elvet, csak a kerület el ne vesszen.

Méla bús hangon néz a Ferko és a Pistike.

— Ja, ha te így beszélsz, akkor —

— Nos, mit akkor?

— Add ide a pénzt, a mit kaptál, hadd vegyünk a népnek bort és pálinkát, mert ha tökrészegre nem issza magát, meg nem választ.

A nagy próféta adott a pénzből, de mikor megint elmondta a programbeszédében, »ne adjatok el zsidónak«; Ferko és Pistike közbe szoltak:

— Kivéve ha más nem veszi meg, a mit elakarok adni.

*

Történt azonban, hogy a pénz a mit Ferko és Pistike kaptak, nagyon hamar elfogyott és elfogyott a bor is meg a pálinka is.

A nagy próféta megbizott egy Ferkónál és Pistikénél is kisebb antisemitát, nézné ki, hol lehet a legolcsóbb inni valót kapni.

Megjött a referáda.

— Kaszás Gábor uramnál: annál olcsóbbat már csak a zsidó mér, de nem vásárlunk zsidótól.

A nagy sakterirtó megint nem szólt semmit. Még Ferko se, Pistike se tudták, mikor megvette a legolcsóbb bort és a legolcsóbb pálinkát a zsidó korcsmárostól.

Ferko és Pistike nyomban meg is kóstolták az új szállitmányt.

— Aunye, — mondották kedélyes kaczagással, — de pompás parasztnak való ital.

— És olcsó — dicsekszik a jelölt.

— Hol vetted?

— A zsidótól.

Ferko és Pistike összenéztek, kezdett nekik a nagy augur nem tetszeni, s mikor programbeszédében megint kiemelte, hogy ne vásároljatok zsidótól, nyomban rázugták vérfagyasztó gunnyal:

— Kivéve ha zsidó ad legolcsóbban.

Ezekért a közbeszólásokért aztán a nagy augur rendre utasította a törpe apostolokat. Ezek függetlenségi emberek lévén, nem túrték a rendet.

Szóról szóra, tetről tetre annyira szét váltak, hogy a prófétát a faképnél hagyták, jöttek haza a fővárosba hirdetni a nagy apostol nagy szó tagadását, a ki azonban teljesen megjavult, mert hogy kerülete három évre biztosítva van, megint ő a parlament legnagyobb antisemitája.

»Állásomnál fogva is, — mondá a szabadelvű főpap — hivatva érzem magamat a bill érdekében felszólalni. Azzal kezdem, hogy a bizonyítás a bill ellenzőit illeti; de ők a korlátozások további fentartására indokokat fel nem hozhatnak. A korlátoknak tehát le kell dőlniök. Felhoznak ugyan egyet-mást, a mi azonban nem indok, hanem merő feltevés. Mint főpap inkább a kérdés vallási mint politikai oldalával akarok foglalkozni és ennél fogva azzal az állítással kezdem, mely szerint a zsidók azt remélik, hogy őseik örökségét visszafoglalják és innen van hogy az államhoz, melyben laknak nem ragaszkodnak úgy mint a többi népek. Ez állítás azonban csak rafogás, nincsenek bizonyítékok arra, hogy ez áll. Polgári erények a hitelvektől nem függnék. Ezt bizonyítja a zsidók példája. Ők, kikről azt állítják, hogy apáik öröksége után sóvárognak, mindazáltal jó polgárai azon hazának, melyben élnek. Nem állhat tehát, hogy ők Palesztinába kívánkoznának vissza. S ha van köztük, ki oda kívánczik, az menjen oda, szabad neki, valamint hogy a keresztény emberben is feléledhet a vágy Anglian kívül tölteni élete napjait.

De azt is állították, hogy a zsidóság a keresztény vallást gunyolja és ennél fogva nem lehet keresztény parlament tagja. Én nem ismerem el azt, hogy a zsidóság a keresztény vallást gunyolja. A mit egyesektől hallunk, azt nem szabad általánosítani. Történhetik, hogy az egyik másik zsidónak a keresztény vallásnak ez vagy amaz a dogmája nem tetszik, sőt kritikáját is provokálja. De a gondolatszadság korszakában nem lehet követelni, hogy a zsidó vallás egyes félszégeit szabad legyen nyilvános kritika alá venni, a keresztény vallását pedig nem. A mi pedig azt a kérdést illeti, hogy mikép alkothat törvényt a zsidó a keresztény tarsadalom számára, arra csak azt válaszolom, hogy ugyan olyan joggal, mint a hogy a keresztény a zsidó számára. Egyébiránt a parlamentben polgári és nem egyházi törvényeket hoznak és ezekhez a haza minden polgára járulhat szavazatával. Nem jó a dolgot így élére állítani, mert akkor azt sem kellene megtérni, hogy katolikusok, protestánsok, presbiterianusok és quäkerek együtt legyenek a parlamentben és egy és ugyanazon törvényjavaslatra, — mely főleg ha egyházi dolgokra vonatkozik — szavazhassanak.

A mi engem illet, nyíltan megvallom, hogy jobb szeretem, ha tisztességes zsidó vesz részt a katolikus egyházat érintő javaslat tárgyában, mint olyan, a ki valamely ellenséges keresztény szektához tartozik. Minél közelebb állának egymáshoz hitelveikre nézve a különféle szekták, annál mélyebb gyökeret vert bennök a gyűlölet és annál kiengesztelhetetlenebbek. A történelem sok szomorú lapja bizonyítja e tényt. Ismétlem, a zsidótól nem kell félni. Ha az uralkodó vallásnak egyáltalán védekeznie kellene, akkor czélszerűbb kiközösíteni a parlamentkől azokat a keresztény szektákat, kik a püspöki egyháztól undorral elfordulnak. Mely háborúk voltak a legvéresebbek? Mikor tagadták meg leginkább az emberszeretet követelményeit? Mikor az ellenséges keresztény szekták harcoltak egymás ellen. A protestánsokat üldözték a katolikusok és a katolikusokat a protestánsok. És sajtáságos! Az egyik keresztény szekta épen azt üldözte legfanatikusabban, mely legközelebb állott hozzá. Minél nagyobb és minél kevésbé kiegyenlíthető a vallási különbség, annál kisebb az üldözés és annál nagyobb a biztonság. Ha a zsidók üldözését azért folytatjuk, hogy ez által isten akaratát teljesítsük, akkor tévedünk; mert hiszen a romaiak is, midőn a zsidókat lemészárolták és Jeruzsalemét elpusztították ugyanezt állíthatták volna. A mig a zsidók az államtörvénynek engedelmes-

kednek, minden jogot is élvezhetnek, tehát van joguk a védelemre is. Ha keresztény szavazó zsidóra szavaz, akkor ez bizonyára bizalmát bírja és ennél fogva kell, hogy megengedve legyen a keresztény embernek azt küldeni a parlamentbe, kiben legjobban bizik.«

Ez rövid vázlata azon beszédnek, melyet a dublni érsek a zsidó emancipáció érdekében tartott. A bill, mint tudjuk — el is lett fogadva. Azóta a keresztény főpapok többször nyilatkoztak kedvezőleg a zsidókról. A legutóbbi időben a veszprémi püspök tett nagyfontosságú nyilatkozatot az antiszemita ellen. Mi elismeréssel említjük az ily beszédeket, bár csak kötelességüket teljesítik azon főpapok, a kik a zsidók ellen nem izgatnak, hanem ellenkezőleg testvéreknek nevezik őket, kik a keresztényeket a vallás alapítójával megajándékozták.

A szabadkőművességről.

— Levél a szerkesztőséghez. —

Tekintetes szerkesztő ur! Az »Egyenlőség« ben nemrég hosszabb tárczaközleményt olvastam a szabadkőművességről, mely azonban csak a szövetség magyarországi történetét adta elő rövid vázlatban. Engedje meg tehát a tek. szerkesztőség, hogy az említett közlemény mintegy kibővítéseképpen elmondjam a szabadkőművesség keletkezési történetét, annál is inkább, mert a legrégebbi források szerint ez intézmény zsidó eredetre vezethető vissza.

A szabadkőművesek szövetségének keletkezését ugyanis ős idők óta mély homály fedi.

Senki se tudja mikor keletkezett, sehol sincs megírva, hogy milyen kezdetből fejlődött, csak azt tudjuk, hogy létezik, fejlődik, virágzik és hogy ma már lényeges tényezője a föld összes kulturális mozzanatainak.

A mint a szabadkőműveseknek minden fellépését, a munkákat, jótékonyági tényeit a külvilág előtt a legmélyebb titok leple zárja el, úgy a történetéről se bírtak eddig lelebbenteni a Sais fátyolát. Sok száz meg száz könyvet irtak már a történetéről, sok ezer meg ezer tudós buvárkodott már a legrégebbi könyvek és kéziratok között, de az, a mit buvárlataikról eddig tudomásra jutattak, megbízhatlan mesészerű és valószínűleg meg se közelíti az igazságot.

A legelfogadottabb — de azért meg nem legelfogadhatóbb hagyomány szerint a szabadkőművesség Salamon zsidó király idejében keletkezett. Gyönyörű legenda maradt fenn ebből az időből, melyet a szabadkőművesek még ma is szentnek tartanak és áhitatosan hallgatnak meg.

Salamon király a jeruzsálemi világhírű templomot készült felépíteni; külföldi építészeket és munkásokat hívott meg, mert azt akarta, hogy a templom páratlanul álljon az egész világon. Az építés vezetését Hiram tyrusi építészre bízta, a ki körülbelül ezer kőműves felett rendelkezett. A munka javában folyt s a kőművesek derekasan teljesítették művészetüket. De akadt közöttük három a ki irigy szemmel nézte a mester művészetét és ezért bosszút esküdött neki. Egy napon — ép a fizetés napja volt, — az egyik kőműves utját állotta az egyik kapunál és a kőműves titok; a megismertető jel és a szó közlését követelte, de miután Hiram azt nem akarta elárulni, a háromszóggal borzasztó csapást mért Hiram fejére. Az ütés azonban csak elkábította őt és a másik kapu felé igyekezett menekülni. Ott azonban a másik gonosz kőműves állotta utját és a lapáttal suhintott feléje; Hiram összeroskadt, de még volt annyi ereje, hogy felemelkedjék és a harmadik kapu felé meneküljön. Itt várta a har-

madik kőműves, ki kalapácsával oly csapást mért Hiramra, hogy menten holtan összerogyott. A kőművesek azután kikutatták a ruháit, de semmit sem találtak, a mi nekik a titkot elárulta volna; bosszusan fogták a holtestet, elvitték a szabadba és ott eltemették. A kőművesek sokáig keresték mesterüket és miután sehol sem találtak elhatározták, hogy valamennyien elindulnak keresésére; egyuttal elhatározták, hogy az a szó, melyet a holtest felfedezője ennek megpillantásakor kiejt, legyen ezentul a kőműveseknek szent szava. Így is történt; s a holtestet megtalálták és az akkor kiejtett szó a szabadkőműveseknek még ma is szent és egyuttal megismertető szava.

Ez a legenda persze csak nagyon kevésbé megbízható; még kevésbé fogadható el sok szabadkőművesi írónak az az állítása, hogy a királyi művészetet már a régi egyiptomiak is gyakorolták és hogy ezektől maradt volna reánk. Az a legvalószínűbb, hogy az első páholyok körülbelül ezer év előtt keletkeztek, még pedig Angliában; erről már vannak írott emlékek is. Meglehetősen virágzott a szabadkőművesség a 12., 13. és 14. században, különösen Kölnben, hol a monumentális székesegyház építése bő alkalmat nyújtott a kőművesi formák és szokások megismerésére és utánzására. Innen, Kölnből, terjed el azután a királyi művészet egész Európába, úgy hogy a 17. században már alig volt állam, melynek szabadkőműves páholyai ne lettek volna.

Persze sok visszaélés is történt ezen a teren: akadtak olyan iparlovagok, kik a szabadkőművességet környező titokszerűséget és az embereknek e felé hajló kedélyét felhasználva, csalták és zsarolták az emberiséget. És különös, hogy az ily iparlovagok csalásaikat és ámitásaikat mindig csak egy nő segítségével végezheték, mihelyt ez a nő megunt a ámitást vagy egyéb okból távozott az ámitó bűvös köréből, úgy ennek is vége volt.

E helyütt csak a rózsakeresztesek rendjét akarjuk idézni, mely tökéletesen a szabadkőművesek mintájára szervezkedett és melynek a hirhedt Cagliostro volt a megalapítója. Hogy az ügyes ámitó ezt a rendet mily nagy hatalomra emelte, legjobban bizonyítja az, hogy egy alkalommal, mikor Cagliostrot csalásai miatt elfogták, elégséges volt a rend jelvényét megmutatnia, hogy azonnal ismét szabadon bocsássák. Ennél a rendnél is nők játszottak főszerepet, kiket a rend nagymestere oktatott és tanított. A munkák alatt a legbadaarabb dolgok történtek; a nő delejes álomba merült és jövendőlt, a falakon meghaltak szellemei jelentek meg, Cagliostro értéktelen érzekből aranyat csinált stb. Elvégre maguk az áldozatok is megsokalták a véghetetlen humbugot, a leányt leálczázták, Cagliostrot elverték és bezáratták és az egész rendet feloszlatták.

Ily szédelgéseket egyébiránt még ma is világszerte üznek; valahányszor valamely tehetségben gazdag, de szellemben szegény szabadkőműves nem fér meg a testvéreivel, mindannyiszor azon kezd, hogy a főhatóság tudta beleegyezése nélkül zugpáholyt alapít; áldozatok mindig akadnak, a kik lépre mennek és az új páholyba lépnek; az igazi szabadkőművesi főhatóság hiába lép fel ellenük, hiába helyezi átok alá; hatalma nem terjed annyira, hogy azt a zugpáholylyal is éreztethetné.

Angliában mintegy tíz év előtt történt az eset, hogy egy előkelő lord a páholyban nagyon szenvedélyesen kifakadt egy jelenlevő testvére ellen és indulatosságában a »becstelen« szót is használta. A botrány óriási volt, mert a testvérek — legalább a páholy munkákban — mindig azon igyekeznek, hogy szenvedélyeiket legyőzzék és egymás elé igazi testvéri szeretettel járuljanak. A páholy főmestere a heveskedő testvért azonnal az oszlopok közé állította, meggondolatlan szaváért megkorholta

és felkért bocsánatot kérjen megsértett testvértől. A lord nem kért bocsánatot és az angol páholyokban divó szokás szerint valamennyi testvér kivont karddal a lord elé lépett és kettős sorfalat képezett körüliette. A meztelen kard — mint mindenütt úgy itt is, a becsület jelképe, de megfordítva, azaz na a markolatot tartjuk valaki ellen, úgy a decstelenséget jelképezi. Valamennyi jelen volt testvér a lord felé irányozta a megfordított kardot és így kellett a szentélyt elhagyni.

A lord ezért a sértésért boszút esküdött. Csakhamar összetoborzott elegendő számu hívet, a kikkel az új páholyt megalakította és mindjárt az első munkán elfogadta azt az indítványt, hogy nők is tagjai lehessenek a páholyoknak. Már a következő munkán három angol lady vettek fel a páholy kötelékébe, a következően hetet, az azután jövön tizenegyet s így ment ez tovább, úgy, hogy a páholyoknak alig néhány hét múlva körülbelül negyven női tagja volt. A munkák gyönyörűen folytak, a nők bebizonyították, hogy érettek a szövetségben való befogadásra. A tárgyalások komolyak és sikeresek voltak, a munkákat nagyon kedélyes vacsorák, sokszor táncz is követte, egy szóval a lordnak nem volt oka az anyapáholyból való kilépését megbánnia.

De a boldogság nem tartott sokáig; az angol kormány csak egy skót ritus szerinti nagyhatalmasságot ismert el törvényesnek, viszont ez a nagyhatalmasság csak azokat a páholyokat türte meg, melyek hozzá fordultak megalakulási engedélyért. A dologból hosszas perpatvar keletkezett, mely azzal végződött, hogy az új páholyt meg kellett szüntetni és a nővér ladyk más teren voltak kénytelenek emanczipáczióális törekvéseiket érvényesíteni.

Egy szabadkőműves.

S ü r g ö n y ö k.

Miskolcz, junius 25. A »Függetlenség« által terjesztett gyilkossági hírek hazug ferditéseken alapulnak. A nevezett szennylap közleményében csak az igaz, hogy van Borsódmegyében egy Sajóvámos nevü falú és egy Frankú Ámos nevü járásbíró.

*

Miskolcz, junius 26. A sajóvámosi gyilkosságról itt csak a »Függetlenség« tudósításaiból értesültek. Megbízható oldalról értesíthetem, hogy az antiszemita főközlönyének ez újabb »rituális gyilkossága« csak előfizetőfogdosás c.éjából kieselt fogás, minek egyáltalában semmi alapja nincsen. A hir mindazáltal a közönség alsóbb rétegében bizonyos izgatottságot keltett. Intelligensebb körökben egyszerűen ignorálják a mesét mint olyan hazugságot, a mit a nevezett laptól már megszoktak.

*

Más tudósítótól vesszük a következő sürgönyöket:

Miskolcz, junius 26. Abból, hogy zsidó gyilkolt volna meg egy kis leányt, egy szó sem igaz. Az igaz, hogy e héten a miskolczi törvényszékhez egy vámosi zsidót bekisértek, de rituális gyilkosságról szó sincs. Beszéli ugyan, hogy a gyanú, mely őt terheli, egy suhancz állításán alapszik, a ki állítólag egy zsidó gyerektől hallotta, hogy a sajóvámosi korcsmáros egy kis leányt ölt meg. Ez azonban csak mende-monda. A törvényszékhez közel álló körökben a »Függetlenség« közleményeit tendencziózus hazugságoknak mondják és általános a megbotránkozás a nevezett lap minden szemérmert megtagadó vakmerő rágalmai miatt.

*

Miskolcz, június 27. Számos antiszemita kortes a »Függetlenség« e heti számaival felszerelve járják be a vidéket és estenkint a tanyákon beszédek tartanak az »ujabb rituális gyilkosságról«. A parasztságot azzal ámitják, hogy felolvassák nekik a »Függetlenség« hajmeresztő tudósításait. A hangulat ennek folytán izgatott és tartani kell valami összeütközéstől, ha a bujtogatások tovább is szabadon üzetnek.

*

Budapest, június 28. A fentebbi közlemények kapcsán szükségesnek tartjuk felemlíteni, hogy mi a kir. főügyészségnél azt az értesítést nyertük, hogy a »Függetlenség« által terjesztett hírekről a kir. főügyészséghez eddig jelentés nem érkezett. Az a hír, hogy Eötvös Károly fel lett szólítva, hogy az ügyben eljárjon, ép úgy mint a »Függetlenség« többi hírei is teljesen légből kapott. Az izr. központi irodának Miskolczon „történetekbe“ nem avatkozott, ahhoz semmi köze sincsen. Csakis a kir. főügyészségnek van ehhez köze és mi kérve kérjük, hogy tegye meg mihamarabb a kellő lépéseket, hogy a »Függetlenség« gázságai a rég kiérdemlett mégfenyítést végre megtalálják.

HIREK.

— **Idilli élet.** Felekezeti szerveztlenségéből eredő visszasságok jellemzésére közlünk alább egy esetet, mely napnál fényesebben mutatja, mily állapotokat teremthet az egységes szervezés hiányából eredő fejtelenység. Ime az eset, mely a B. H. szerint a következő: Az ér-endrédi zsidó hitközség nagyon szegény, még azt se lehet rá elmondani, hogy szegény, mint a templom egere, mert az ér-endrei zsinagógában emberemlékezet óta nincsenek egerek. Éhen haltak. Hogy ily állapotok mellett milyen lehetett a zsinagóga kántorának a sorsa, azt csak a világ legnagyobb koplalói képesek fölfogni. A jámbor kántor, kiről itt szó van, végre megunta a koplalva éneklést s az énekelve koplalást, mik a lehető legkevesebb változatoság nélkül követték egymást az ő életében s egy elkeseredett pillanatában bepörölte a maga jussa erejéig a hitközséget; el is marasztalták, de a szegény kántor azért továbbra is Tanner doktor nyomdokain haladhatott, mert a hitközség se nem akart, se nem tudott fizetni. Árverés lett a dolog vége. Dobra kerültek a zsinagóga székei melyeket a zsidók tudvalevőleg drága pénzen szoktak megváltani. Az árverés igen rosszul ment, már-már azt hitték, hogy nem is akad vevő. Végre előállott egy antiszemita hirben álló egyén és megvásárolt egy templomi széket kikiáltási áron 50 frtéért. A hitközség megkönnyebülten sóhajtott fel, hogy legalább egy időre megszabadult a kántor éhes gyomrától. De az örömet csalódás váltotta föl. A legközelebbi szombaton, mikor javában állott az istentisztelet, beállított a székvásárló a zsinagógába, leült az ötven forintos székbe, azután kihuzott a zsebéből valamely antiszemita szennylapot és a legnagyobb lelki nyugalommal kezdte olvasni a beléje plántalt otrombaságokat. A hitközség jámborabb tagjai megbotráncozv nézték és isteni tisztelet után odamentek hozzá és megkérték, hogy ne szerencséltesse látogatásával a zsinagógát. — »Uraim, — válaszolt ő — az a szék nekem jogos tulajdonom, ötven forintért vettem s ülni akarok rajta, Botrányt nemcsinállok, de hogy milyen imádságot olvasok, az az én dolgom.« A következő szombaton ismétlődött a mult heti eset. »Tekintetes ur, mennyiért tetszik eladni azt a széket? — kérdezték ekkor tőle a hitközség fejei. — »Ötvenért vettem, — volt

a válasz — de most már nekem testvérek közt is megér száz forintot. Ha ma meg nem veszik, holnap már százötven lesz az ára.« Az ár minden vallásos buzgalom mellett is borsosnak tetszett kissé s a vásár nem sikerült. Mikor azonban harmadik szombaton is ott imádkozott a zsinagógában az antiszemita szennylapból, még se viselheték el tovább a dolgot a jámbor hivek és nagy keservesen kiszorították a százötven forintot.

— **Leo pápa levele.** A római pápa e napokban nagy érdekű levelet intézet a párizsi érsekhez, melyben a Rómában Pitra bibornok vezetése alatt alakult oly kath. hirlapirói pártot elítéli, mely a pápai székkal szemben is önálló véleményt mondva, bizonyos függetlenséget kezdett tanusítani. A jezsuiták erre rábirták a pápát, hogy felszólaljon ez eljárás ellen, mit ő meg is tett. Pitra és társai ennél fogva szakítottak az eddigi iránnyal és most ismét helyre állott a régi szellem a Vatikánban. E szellem jellemzésére közöljük itt a Pesti Napló június 24-én megjelent cikkének következő részét, mely a pápai levél tartalmával foglalkozik. A cikk ezen része így hangzik:

„A csalatkozhatatlansági dogma előtti feltétlen önmegadás nyilatkozik e sorokban s ez a katholikus egyháznak világszerte a legjellemzőbb tulajdonát képezi.

Ha már most a haladás és a szabadelvűség szempontjából tekintjük a katholikus egyház körében végbenemert legujabb eseményt, lehetetlen (természetesen a magyar kormányparti szabadelvűek kivételével) nem sajnálkozni a felett, hogy a nagyarányú s teljesen jóakaratu reform mozgalom, melyet Pitra bibornok kezdeményezett, a katholikus egyházban szintugy megbukott, mint a századok óta kezdeményezett minden hasonló reform-mozgalom, melyek vagy elfojtattak, vagy szakadásra vezettek. Sajnálkozni lehet ezen a miatt, mert e reform talán közelebb hozhatta volna a korhoz és annak szükségleteihez a katholikus egyházat, a mint ez a valóságban tapasztalható és sajnálkozni lehet ezen minden szabadelvű embernek, a magyarországi kormányparti szabadelvűek kivételével azért, mert ezek éppen úgy eszköznek Tisza Kálmán csalatkozhatatlanságára, mint a jó katholikusok a pápára, pedig Tisza Kálmán nem is hivatkozhatik legalább még eddig, Jézus Krisztus személyes támogatására, a mint ezt a kath. dogma szerint a római pápák teszik.

Az ügynek más oldalát tekintve azonban s a római egyház általános és egyetemes álláspontjára helyezkedve, be kell ismerni, hogy ezen álláspontból nem képzelhető semmi tranzakció oly irányban, mely a tekintély elvét megingathatná. Az egész kath. egyház ezen alapszik. Ingassák meg, magában az egyházban, a római szék tekintélyének elvét s összeesik, darabokra hull az egész intézmény. A csodák és dogmák ez óriás épülete az auktoritás fundamentumán alapszik, s ki ehhez, magában az egyház körében, az oly romboló s mindenütt a legnagyobb sebet, a kétely sebet ejtő fegyverrel akar nyulni, minő a modern hirlapirói toll: az megingatja az egész intézményt.

Uj zsidók. A kisenevi próféta Rabinovits József, a ki tudvalevőleg azelőtt jámbor polgári grajzler volt és később vallásalapítónak felcsapott, konfuzus tanainak templomot építtetett Kisenevben. A templomot az angol misszio agensei építtették s miután most már megvan, hogy üres ne maradjon, drága pénzen vásárolnak hiveket. Rabinovits jelenleg Berlinben tartózkodik és már áttért a keresztény vallásra, tehát maga próféta hagyta ott a zászlót, melyet legelőször tűzött ki. De miután a dolog mulatságos is és jövedelmező is, akadtak mások, kik a svindlit tovább üzik. Érdekes az új templom berendezése és jellemző az egész új vallásra az a rendszer

melyet a rendezők követnek. Ime a zsinagógájuk belsejének leírása: Keleti részén a templomnak van az oltár; márványutánzatú sötét színű falakon nyomtatott ez ezüsttel kivarott ó-héber szövegű feriratok olvashatók. A templom jobb oldalán van a »Miatyánk« szószerinti fordításban; bal oldalon: »Az igazi isten patriarchainknak, prófétáinknak és királyuknak Dávidnak, Jessze fiának, tett ígéretéhez képest megadta az Üdvözítő Izraelt, Jézus aki születék szüz Máriától Judeában, Betlehembben, Dávid városában, szenvedett, megfeszítettet, meghala és eltemetett, a mi üdvösségünkért feltámadta, felmene a mennyekbe s üle menynei Atyánk jobbán, a honnan leszen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat. Ő uralkodik Jákob házáu örökké és uralkodásának nincs vége.« A templom közepén a menyezeten írva »Jehova«. Alatta e feliratok: 1. Jehova az én váram és üdvözítőm. 2. Hallgass Izrael! A mi Uristenünk — a mi urunk egy. 3. Szeresd felebarátodat mint tenmagadat. 4. Ha az Isten prófétát támaszt tenkebeledből, a te testvéreidből, miként engemet, őt hallgassátok. 5. Tartsátok eszetekben Mózes törvényét, az én szolgámét, melyet én adtam neki Choriván. 6. Ők is feltekintenek arra, akit átszúrtak. 7. Sokaknak bűnét elviselte ő és bűnüknek védőjévé vált.« Ez alatt félkörben olvasható: » Izrael házával, Juda házával megkötöm az Uj-Szövetséget.« Legeslegfelül aranykoszoru alatt van a tizparancsolat. Az oltár két oldalán symmetricé felállítva találunk két szekrénykét; az egyikén ez áll: »Hit, Remény és szeretet« s a másikon: „Én vagyok az igazság és élet utja.“ Az új imaházban már istentiszteletet is tartottak.

— A veszprémi izr. hitközség elemi iskoláinál egy tanítói állás töltendő be, melyre a következő feltételek mellett pályázat hirdettetik: 1. Az állomás 550 frt fizetéssel és a véglegesítéstől számítandó 50 frt ötödéves pótlékkal jár ugyan, hogy a fizetés 700 frton túl nem mehet. 2. Pályázók tartoznak tanképesítettségüket, családi állapotukat és erkölcsi magaviseletüket hiteles okmányokkal igazolni. 3. A pályázat határideje f. é. aug. hó 15-én jár le, mely határidőn túl beérkezett kérvények figyelembe nem vétetnek. Megjegyeztetik, hogy oly pályázó, ki már hosszabb sikeres gyakorlatot tud kimutatni előnyben részesül, és hogy a pályázók közül az erre érdemesített próbaelődásra fog meghivatni, de az uti költség csak az alkalmazottnak fog megtérítettetni. Veszprém 1885. jun. 14-én. Berkes Mór hitk. titkár. Az izr. hitközség elnöksége: Dr. Steiner Kálmán hitk. elnök.

— Luria Bernát esete. Mult héten közöltük Trefort vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét, melyet a Luria Bernát ügyében kiadott és megtettük arra megjegyzéseinket. A cikk szakkörökben általános figyelmet keltett, a mit itt már azért is kiemelünk, mert előkelő fővárosi jogászok nézete szerint fejtegetéseink tökéletesen megfeleltek a törvényes jog és igazság jogos követelményeinek. Mint halljuk az eset fölött nem fognak egyszerűen napirendre térni, mint számos más miniszteri rendelet fölött szoktak, hanem az országgyűlés megnyitásakor interpelláció tárgyává teszik azzal az indokolással, melynek főbb vonásait mult heti cikkünkben ismertettünk. Kívánatos is, hogy az ügy tisztáztassék, mert abban hagyása idővel számos összeütközésekre okot szolgáltatna és esetleg olyan prakszisra vezetne, a mely a jogrendek erősen megingathatná.

— A budapesti izr. kórház 1884. évi orvosi és ügykezelési jelentése fekszik előttünk melyben sok érdekes mozzanat ragadja meg az olvasó figyelmet. Első sorban az a valóban példás rend, mely e kórházban uralkodik valamint a lelkiismeretes orvosi ápolás, melyben a betegek részesülnek, a jelentés minden egyes

sorából kitünik. Nemrég Fuchs Gusztáv g fővárosi közgyűlésen azt a vádat emelte, hogy a zsidó kórházban keresztény betegek nem gyógykezelteknek. E vád legalaposabban meg van czáfolva a jelentés által, mely a lefolyt évben 8222 járó beteget gyógykezelt, kiknek több mint egy harmada keresztény volt.

— Figyelés. Katz Ármin Beregszászról e napokban váltott jegyet Reisman Mária kisasszonnyal Reisman Jakab gálos-petri kereskedőnek kedves leányával. A nagy műveltségű kisasszony magyar fordításai által az irodalomban is szép helyet vívott ki magának.

Az Azienda osztrák-francia elemi és baleset biztosító-társaság e hó 10-én tartotta meg dr. Millanich Alajos, az igazgatótanács helyettes elnöke elnöklété alatt második rendes közgyűlést, melyben 9 részvényes 3175 részvény és 57 szavazat képviselésében vett részt. A közgyűlés mindenekelőtt Jablonovszky Károly herczegnek az igazgatótanács elnökének elhunytá fölött adott részvételének kifejezést. Mire Ferencich Vilmos igazgató helyettes előterjesztette az 1884. évi zárszámadásra vonatkozó jelentést. E szerint a díjbevételek az előző évi tartaléknak hozzászámításával: A) a tűzbiztosítási ágban 3.444,342 frtot tesznek. Ennek ellenében a kiadás: Visszbiztosításokért 498,496 frtot kifizetett, károkért 1.133,358 frtot fizetett, jutalékokért 411,057 frtot, képviselőségek s ügynökségek költségeiben 260.284 frtot, továbbá az ez évre átveendő díjtartalékokra 673,718 frt, a kártartalékokra 339.619 frtot, mihez képest az üzleti évi nyereség 127,859 frtot teszen. B) A jégbiztosítási ágban 581,906 frt a díjbevételekre esett; visszbiztosítások kifizetett károkra, s ügynöki költségekre összesen 493,398 frt, ehhez képest a nyereség (az előző évben volt 123,484 frt veszteség ellenében) 88,508 forintot teszen. C) Szállítmány biztosítási ágban 324,904 frt díjbevételekre esik 68,077 frt nyereség. A mult év üzleteivel elért össznyereség a tőkebefektetések hozzáadásával 406,271 frtot teszen. Miből a központi kezelés költségei 166,123 frt levonván, marad tiszta nyereség 240,147 forint, ebből 35.000 frt egy adótartalék képzésére, 12.095 frt pedig leírásokra fordítottatott. Az ezekhez képest rendelkezésre álló 193.052 forint nyereségből az igazgatótanács a szabályszerű dotációk levonása mellett, egy 8 százalékos osztalékot 93,600 frt összértékben, s 40 ezer frtot egy külön alapra utalni ajánlja. A zárszámadás s a tiszta nyereség hova fordítására vonatkozó javaslat elfogadtatott. Az 1884. évi osztalék f. év július hó 1-étől részvényenkint 16 frankkal a társaság pénztáránál Bécsben, vagy Párisban a „Banque de Depots et de Comptes Courants“-nál fog kifizettetni.

Az Azienda osztrák-francia élet- és járadék biztosító-társaság f. hó 11-én tartotta meg Sztányi László helyettes elnök elnöklété alatt harmadik rendes közgyűlést. Megnyitás után elnök melegen emlékezett meg az elhunyt Jablonovszky Károly herczeg az igazgatótanács volt elnökéről. Erre dr. Klang James igazgató által felolvasott zárszámadási jelentés örvedetesen konstatálta az üzletnek amaz emelkedését, melyet az 1884-ben felmutatott. A mult évi biztosítások 6.677,645 frton felüli értéket képviselnek, tehát 1.641,679 frttal többet, mint a megelőző évben, az ajáulatok és szerződések 5.117,397 frtot vagyis az előző év eredményéhez képest 1.106.763 frt többet. A társaság a túlélési társasulások forgalmát úgy a biztosítottakra, mint maga a vállalatra is kevésbé kielégítő eredményénel fogva már 1884. évben tetemesen korlátozta s a jelentés szerint annak nemsokára leendő teljes beszüntetése s maguknak a már eszközölt társasulások teljes lebonyolítása rövid időn várható. Míg ennek ellenében a halál és életeti biztosítások annál nagyobb erélyvel s legjobb eredménnyel üzettek. Ezen osztály tiszta többlete 1884. évben 2.158,250 frtra rug, s a Pátriától átvett visszbiztosításokat beszámítva 7.545.412 forintot teszen. Az intézetnek összbiztosítási állománya 1884. év végig 36.541,87 forintra rug, s a jelentés bőséges statisztikus táblázatokban kimerítőn érinti a társaságnál folyamatban levő biztosításokat. Az Azienda díjbevételei — eltekintve a „Patria“ által 813,925 forinttal pótoltt díjtartaléktól — 678,127 frtot tesznek s így az előző évhez képest 165,532 frt emelkedést mutatnak. Az összbevétel az előző évben átvett tartalék beszámításával együtt 4.653,232 frtot tesz. A tartalékok összege a mult évben 2.767,755 frt, az átvett viszonzbiztosítások együtt 3.585.766 frtot s így az ideiek a mult évhez képest 150,515 frttal, illetve 968,526 frttal emelkedtek. Az évi kiadásokban az üzletszerzés költségei teljes mennyiségben befoglaltatnak s hasonló módon egészen leirattak mindazon kiadások, melyeket az átvett készlet lebonyolítása okozott, mint minők az átvett részvények után fizetett átírási illetékek. Az 1884. év 146,655 frt nyereséget eredményezett s az igazgatótanács az alapszabályszerű levonások mellett a részvénytőke 5 százalékos kamatait, egy-egy részvény után 4 arany frttal vagyis összértékben osztrák értékű 58,500 frttal az osztalékokra szétosztani, 35,090 frtot a külön alapra fordítani s 8805 frtot az új számlára átvinni javasolja. A közgyűlés ezek után a felmentvények az igazgatóság úgy az igazgatótanács részére történt kiállításával a tiszta nyereség miként le-

endő felhasználása iránt előterjesztett javaslatot elfogadta. Végül Czár-toriski Konstation és Pnninszki Calix herczegek az igazgatótanácsba, Königswald J., Weinmann L. és Zels L. mint rendes, Boisson E. és Gross B. mint póttagok a felügyelőbizottságba 1885-re bevélasztattak. Az 1884-iki ösztalékok f. é. június hó 1-től az igazgatóság pénztáránál Bácsben vagy a „Banque de Dépôts et de Comptes Courants“-nál Párisban részvényenkint 10 frankkal fizettetnek ki.

„Az Anker.“ A legutolsó évi zárlat szerint a halálesetre nyere-ménnyel biztosítottak az évi díj 25%-kát kapják osztalékképen. Az

1885-ik évben lejárt gyermek-biztosításokra (E. táblázat) 37.2% nyere-mény osztalék esik s így minden biztosított 1000 frt helyett nyere-ménnyel együtt 1372 frt fizettetett. Folyó év május hóban 686 bevallás 1.520,449 frt összeggel lett benyújtva. Kiállított 673 szerződés 1,476,122 frt tőkéről. 1885. január 1-től benyújtott 3424 bevallás 7.299,236 frt összeggel, s kiállított 3299 szerződés 6.868,328 frt tőkéről. A biztosítási állomány 1884. végével 73014 szerződésben 139.264,818 frt volt. Fennállása óta a társaság lejárt biztosítások után 40 millió frtot fizetett. Díjtáblázatok s felvilágosítások a magyarországi vezérügynökségnél Bu-dapest, V., Gizella-tár 6. szám alatt nyerhetők.

H i r d e t é s e k.

!Ternó!! Ternó!! Ternó!

Tekintetes Mihalik János matematikus urnak Budapest, Kerepesi út 74. sz. I. emelet 7. ajtó.

A Budapesti országos kiállítás már számtalan embernek hozott áldást és szerencsét mivel a kiállításra jövők közül igen sokan felkeresik a híres magyar matematikust Mihalik János urat, Budapest, 74. szám I. emelet 7. ajtó — hogy tőle szerencseszámokat kérjenek. — Sokszor csapatonként zárandokolnak a nyerni ohajtók e felülmulhatlan számművészhez, ki mindenkit, külömbiség nélkül nyájasan fogad, és a legnagyobb készséggel azon iparkodik, látogatói mindegyikét szerencse-számai közlése által jóléthez és gazdasághoz juttatni. Az országos kiállítás megtekintése végett Budapesteni tartózkodásom alkalmával nekem is volt szerencsém e kitűnő számfejtő urnak bemutatni és tőle a Brünni húzásra szerencseszámokkal részesíteni, melyek a f. hó 17-én megejtett Brünni húzásban ki is húztak, s így látogatásom nem csakélyebb mint 5100 forintnyi összeget jövedelmezett nekem, — mindjárt a második betét után. — Ezáltal azon meggyőződést nyertem, hogy e jeles férfi tudománya, kitűnő szellemi tehetsége és éleselműsége a többi matematikusét mind messze túlhaladja, — hogy Mihalik János ur műveletei felülmulhatlanok, a világon egyedüliek. — Bár kérne az országos kiállítás minden látogatója Mihalik-urtól szerencseszámokat, akkor minden bizonynyal ezer meg ezer emb. rtársam velem együtt azt mondaná: csak egy híres, tapasztalt matematikus, csak egyetlen egy jóltevője a szegény emberiségnek létezik a világon, s ez Mihalik Já-nos ur Budapesten, kerepesi út 74. szám I. em. 7 ajtó. —

Kiváló tisztelettel

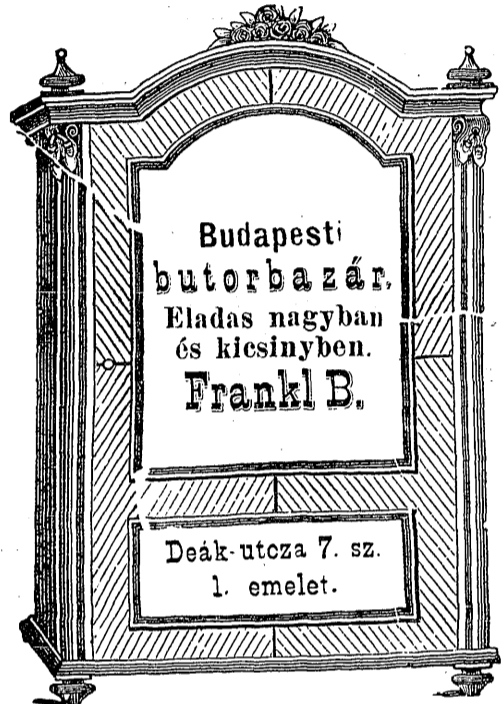
Klabundel H.
gépfelszerelő

Kolozsvár, belső széna utca 23.-szám.

A fentmondottakról az adott helyes cím alatt mindenki bármi-kor meggyőződhetik. —

Mihalik János urhoz intézett kérdőlevelekhez 3 drb. 5 kros bélyeg csatolandó.

28. csoport a kiállításban.

A címre tessék figyelni!

Nagyszerű butor-eladás.

A helyiség átalakítása végett a nagyszerű butor-raktár mélyen a bevásárlási ár alatt eladva lesz. Nagy raktár szabadalmazott gyermeköltöző szekrények-ben fürdő-berendezéssel és mázolt előszoba-berende-zésekben.

Az

EGYENLŐSÉG

részére hirdetések felvesz

SCHWARZGYULA

hirdetési irodája

IV. ker., Váci-utca 13. szám.